

Enigmística

Màrius Serra

MariusSerra@verbalia.com

Aforismes
i contraaforismes

L'aforisme és un gènere de condensació. La novel·la dita d'idees m'horroritza, perquè en el joc narratiu les idees sempre les hi hauria de posar el lector. En canvi, la condensació d'idees remet a l'aforisme. Els bons aforismes no sovintegen. Per això, cal celebrar la possibilitat de llegir, en foc encreuat, dos reculls tan diversos com *Aforismes de Zürau*, de Franz Kafka (Arcàdia), i *Viure mata*, d'Abel Cutillas (Editorial Fonoll). A Kafka no li cal presentació. Cutillas, nascut a Vinaixa fa trenta anys, és un llicenciat en filosofia i en història. En el seu notable *Viure mata* llegim: "L'aforisme és adialèctic: no tolera discussió, només contraaforismes". Comprovem-ho amb sis parelles d'aforismes encreuats extrets dels dos llibres. N'assenyalo la procedència al final.

La primera parella versa sobre la llibertat: a) "Una gàbia va anar a buscar un ocell"; b) "La cultura és un exili definitiu". La segona sobre l'individu: a) "Cada mode de companyia et proporciona un tipus de solitud: la parella ens n'ofereix un, la família un altre, els amics un altre..."; b) "En la lluita entre tu i el món, secunda el món". La tercera sobre l'alegria: a) "La frivolitat, ben administrada, salva vides"; b) "Què hi ha de més alegre que la fe en

Franz Kafka, autor dels 'Aforismes de Zürau'. ARXIU

un déu domèstic!". La quarta parla de fe: a) "Creure en el progrés no vol dir creure que ja hi ha hagut un progrés. Això no seria una fe"; b) "Difícilment un escèptic ajudarà a derruir una tirania. Més difícilment encara ajudarà a construir-la. Els crims, a favor o en contra, són patrimoni dels convençuts". La cinquena versa sobre la veritat i la manera d'accedir-hi: a) "Primer sempre és l'aposta, després ve el raonament. Que hi hagi raonaments que toquin l'excel·lència no ens hauria d'entorbellir la vista: només són optimitzacions d'una aposta"; b) "En teoria hi ha una perfecta possibilitat de felicitat: creure en allò que és indestructible dins nostre i no aspirar

a aconseguir-ho". I l'última reproduceix l'oposició, quasi preescolar, dels adverbis dins i fora: a) "Dues tasques per iniciar la vida: reduir cada vegada més el teu cercle i comprovar cada vegada més si tu mateix no et mantens amagat en algun lloc fora del teu cercle"; b) "Són lectors els qui t'ajuden a construir una obra, tota la resta és només públic". Els aforismes de Kafka són abbasta. Els de Cutillas baabab. *Viure mata* és un llibre recomanable, capaç de glaçar molts somriures. Per dir-ho amb l'autor, adialècticament: "Apostava per dir veritats rient i els seus deixebles van mal interpretar-lo: creien que només rient ja es deien veritats".

Poesia

Marcel Pey

Digital Extreme
Schwarze Liebe
Arola Editors

Roman allunyat
Una nit més...
Paisatges sota la pluja
D'aquella eternitat
Què se suposa que somnies?
Crimis de moda
En format digital
Un temps oblidat
Boira sobrenatural
Retrocedir fins a l'abisme
O despertar...
De tota manera
Es farà justícia
Espera i ho veuràs.

Una de les imatges creades per Vanessa Pey

Càpsula

Carles
Hac MorEl no-món
de Beneyto

Els cossos imaginaris (March, Editor) conté una seguita de garrifós d'obres de Beneyto, el pintor-escriptor que no para de burxar en l'inconscient que ell mateix es va bastint mitjançant precisament les burxades. A la pulcra finestra oberta a l'inconegut que és aquest llibre tan convuls, la galeria de retrats del cel infernal de Beneyto és precedida per un text del mestre en saber lautreamontà Ricard Ripoll, que hi reflexiona intel·ligentment sobre el quefer de Beneyto. Segons Ripoll, per Beneyto el cos no és sinó l'indret d'un goig antiautoritari. I hi podem afegir que aquest plaer és inseparable del dolor d'uns éssers incapaços de suportar tot el desig que generen. I acabem comprovant que Beneyto i Ripoll ens acosten a tot allò que desitgem. Si Antonin Artaud hagués vist les contorsions autofàgiques i onanistes dels personatges de Beneyto, el Teatre de la Crueltat hauria consistit en una posada en escena de l'obra de Beneyto. I ucrònicament, ens és llegut d'afirmar que Beneyto va inspirar les escenografies més perverses de Hieronymus Bosch, els deïcidis de Lautréamont, tot allò no escrit de la patafísica d'Alfred Jarry i les tan ignorades màquines de segar i batre incestuosos de Raymond Roussel.

El quiosc

Pepo Tamarit

Revista Musical
Catalana

Número 260

Palau de la Música Catalana
Barcelona, juny, 2006
3 euros

El nou auditori de Girona centra l'opinió de l'editorial. El tema central està dedicat als 100 anys del naixement del compositor de simfonies Dmitri Xostakóvitx. Per Francesc Taverna-Bech, autor del reportatge, "en Xostakóvitx el que importa és més el que ha de dir que no la manera d'explicar-ho". També podem llegir una entrevista a la pianista catalana Alba Ventura, una altra a la mezzosoprano argentina Marisa Martins, que debutarà al Festival de Salzburg, i una tercera al músic Hopkinson Smith.

L'Avenç

Número 314

L'Avenç
Barcelona, juny, 2006
5 euros

El referèndum sobre l'Estatut ocupa l'editorial en què es plantegen els molts dubtes que planen sobre la consulta. En les seccions de literatura se'ns parla de la novel·la *El professor*, de Frank McCourt i, entre d'altres, de 333 cartes, de Llorenç Vilallonga, editat per Jaume Pomar. El dossier d'aquest número està dedicat a *El dret a la memòria*, amb articles d'Andreu Mayayo, Ricard Vinyes, Laura Solanilla i Marc Andreu. Núria Santamaria ens ofereix la seva opinió de l'obra teatral *Els estivejants*, de Maksim Gorki, i Jaume Moreno ens parla de *La mort de Durruti*.

Quark

Números 37-38

Universitat Pompeu Fabra
Barcelona, setembre-abril,
2006

Revista dedicada a ciència, medicina, comunicació i cultura. El dossier està dividit en tres parts, tres branques sobre el món científic. La primera part és *El libro de ciencia: pasado y presente en clave de futuro*, un recorregut exhaustiu per l'edició de textos científics, la seva història i la seva divulgació. La segona part del dossier es titula *Escenarios de la cultura científica*; dels articles que la formen destaquem *Ciudad y ciencia en Europa*. L'última part és *El caso del Dr. Hwang i 'Science'*, que planteja un debat sobre ciència i periodisme.